



Har børn og unge ret til kunst og kultur?

Høring mandag 22.februar 2010 kl. 13-15
Dansescenen. Pasteursvej 14. 1778 København V.

Opsamling

Resumé:

"Har børn og unge ret til kunst og kultur?" var høringens overordnede spørgsmål og titel. Det korte svar må være "ja". Oplægsholdere, politikere, deltagere og arrangører udtrykte bred enighed om, at børn *har* ret til kunst og kultur. Kvaliteten af den kunst, de møder, skal være høj, og det samme gælder den måde, den formidles på samt den undervisning, der knytter sig til kunst og kultur.

Kunst og kultur er i sig selv væsentlige elementer i et rigt liv, men høringen bød også på mange andre argumenter for at sikre emnet plads, bevågenhed, status og bevillinger: Kunst og kultur overfører nemlig grundlæggende samfundsværdier og dannelse, stimulerer kreative kompetencer, der styrker innovation og den generelle indlæring og fremmer fællesskaber og personlig udvikling.

Kulturområdet kunne vinde ved at organisere sig bedre. Det vil hjælpe de interesserede politikere med at få emnet på dagsordenen. Vi skal som samfund vise, at vi prioriterer området. I den sammenhæng kan en deklaration fungere som en lanterne eller et nordlys, der viser vejen.

Oplægsholdere:

Mogens Jensen, fmd. for Nordisk Råds Kultur- og Uddannelsesudvalg
Katia Knipschildt Østergaard, direktør i Dansk Erhverv
Karl Erik Olesen, skolechef i Haderslev Kommune
Peter Bastian, musiker og foredragsholder

Folketingspolitikere:

Henrik Rasmussen (K), **Mogens Jensen** (S), **Pernille Frahm** (SF), **Bente Dahl** (R) og **Per Clausen** (EL)

Vært: Ordstyrer:

Ebbe Høyrup, direktør i Levende Musik i Skolen
Per Wium

Arrangører:

Fagligt Forum for Børnekultur (Dansens Hus, Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder, Teatercentrum, Ibby Danmark og LMS - Levende Musik i Skolen) i samarbejde med:
Børnekulturens Netværk, **Børne- og Kulturchef Foreningen**, **Dansk Musikskole Sammenslutning** og **Danske Musik- og Kulturskole Ledere**.

Baggrundsmateriale m.m. kan findes på kulturforborn.dk/borneret.html

Velkomst

Ebbe Høyrup

Ebbe Høyrup bød velkommen og opfordrede til, at man altid holder sig helheden for øje: Der skal både oplevelser, læring og udøvelse til for at fastholde kvalitet på området.



Oplæg

Mogens Jensen



Mogens Jensen ridsede baggrunden op for Nordisk Råds forslag om en deklARATION, der fastslår børn og unges ret til kunst, kultur og kreativitet. Bl.a. har professor Anne Bamford forsket i Arts Education for Unesco og Kunstrådet, og hun konkluderer, at såkaldt kunst-rig undervisning (art-rich education) giver læringsfordele også på andre fagområder, ligesom den styrker selvtillid, selvudfoldelse, fantasi og kropsbevidsthed, udvikler kreative potentialer, ja øger sågar fremmødet i skolen. De lande, der scorer højt i PISA-undersøgelser - som fx Finland og Canada - har netop gjort meget ud af kunst og kultur i undervisningen.

Den kunst, børnene møder, skal være af høj og professionel kvalitet. Det gælder både når der er tale om inspirerende kunstoplevelser og i undervisningen i skolen og på kulturskoler. De praktisk/musiske fag bør styrkes i skolen og på seminariet, og kulturskolerne bør udbygges, ligesom børnene bør sikres at møde professionel kunst hvert år.

Den foreslåede deklARATION er en hensigtserklæring, som kan være med til at løfte området – en lanterne for kunst, kultur og kreativitet. Der er fuld enighed i Nordisk Råds Kultur- og Undervisningsudvalg om at det er en god idé – på tværs af alle politiske skel. Forslaget behandles lige nu i de enkelte lande. I Danmark ligger sagen i Kulturministeriet, men det vides ikke pt. hvor langt det er. Kunsten er brændstof i vores liv.

Katia Knipschildt Østergaard



Erhvervslivet efterspørger i dag en bred vifte af kompetencer: Både traditionel faglighed og kulturforståelse, samarbejdsevner og innovation. Det er vigtigt ikke blot at kunne tænke kreativt, men også at kunne handle kreativt. Vi har brug for at kunne arbejde i fællesskaber og skal være åbne overfor morgendagens ukendte behov. Samtidig kommer en stor del af væksten nu via oplevelser og oplevelsesøkonomi. De kreative kompetencer er blevet vigtigere og vigtigere, og kreativiteten løftes, hvis børn stimuleres af kunst og kultur. Oplevelse af kunst er en kilde til innovation.

Partnerskab om folkeskolen, som en række kommuner KL står bag (se link på kulturforborn.dk/borneret.html) er en indsats, hvor der tænkes helhedsorienteret

på faglighed og kreativitet. Katia Østergaard foreslog, at man fokuserede på et kundskabsløfte frem for regeringens læseløfte. Skolen kunne lære af erhvervslivet ved at trække ekspertise ind udefra, når der er kompetencer, man ikke selv råder over.

Vi siger til vores børn at de skal dyrke sport, hvorfor siger vi ikke at de skal dyrke noget kreativt? Hvis kreativitet skal op på niveau med sundhed og sport kræver det bedre organisering på området. Her kan kulturlivet lære af både erhvervslivet og sporten. Kunst og kultur er langt hen ad vejen også erhverv. Dansk Erhverv vil gerne være med til at løfte området.

Karl Erik Olesen



Ja!, kunst og kultur er en ret for børn og unge. Ikke blot i skolen, men også gerne i børnehaver og i familien. Måske skulle vi have et børneministerium for at undgå de skel, der er mellem børnehaver, skole og fritid. Deklarationen kan blive et nordlys for området.

Kunst skal være af høj kvalitet og skal også formidles dygtigt. Olesen citerede Henrik Køhler for at kunst og kultur kommer ikke af sig selv – *det ville svare til at bede børnene selv skrive bøgerne på biblioteket* – inspiration er nødvendig. Projektet Kulturpakker i Haderslev præsenterer professionelle koncerter, teater- og danseoplevelser for alle skolebørn.

Vi må kunne formulere, hvad kunst, kultur og kreativitet er godt for og have argumenterne i orden. Kultur skal være tilgængelig for alle, og vi skal have de 2/3 af befolkningen med, som i dag ikke bruger kulturtilbuddene. For at nå dem er skolen og institutionerne centrale faktorer. Samfundet har brug for, at vi har kulturel intelligens.

Brug fagfolk på tværs fx gennem samarbejde mellem folkeskole og musikskole. Og hvorfor ikke lave afsluttende projektopgaver i kreative fag?

Peter Bastian



En lærer er en, der kan løfte barnet til et højere niveau. Der har været talt for meget om, hvordan vi har det. Der skal i stedet fokuseres mere på mesterskab, hvor man bliver bedre og bedre til flere og flere detaljer – differentiering. Og bliver i stand til at integrere det bedre. Differentiering + integrering = dybde.

Det er vigtigt at møde et levende, sansende menneske, der kan noget, man ikke havde regnet med. Så oplever man, at der er noget, som det er værd at give opmærksomhed og arbejde seriøst med. Det gode forbillede har stor betydning.

Vi skal stræbe efter noget, der er større end os selv. I stedet for at kæmpe for at komme frem, skulle vi kæmpe for at komme af vejen for noget større. Vi må ikke erstatte det fremragende med det middelmådige og forfølge det uforståelige.

Peter Bastian gav også et virtuost nummer på et sugerør.



Politikerne sagde bl.a.:



Henrik Rasmussen At lære noder kan pludselig åbne øjnene for sammenhænge i matematik. Vi taler om kreativ indlæring. Kultur er ikke noget, der kan vælges fra. Det skal vælges til.

Pernille Frahm Det er svært når kommunerne sparer på kulturområdet. Kulturområdet burde organisere sig bedre for at kunne tale med en samlet stemme overfor politikerne.

Per Clausen Kreativitet må ikke blive endnu et måle-objekt, som børn kan lide nederlag på. Men det er vigtigt med udøvelse og inspiration.

Mogens Jensen Kreativitet er ikke et fag, men kan fremmes gennem den måde, der undervises på. Undervisningsministeriet prioriterer ikke emnet. Det er ikke nogen hemmelighed at kulturordførerne har en hård kamp i deres respektive partier med at få kulturen højere op på dagsordenen. Her må kulturlivet hjælpe til selv.

Bente Dahl Kulturlivet burde lave en paraplyorganisering.

Udvalgte kommentarer fra salen:



Kendskab er ikke nok, vi skal have kundskab. Der er ingen genveje til fremskridt – det er hårdt arbejde.

Søren Bojer Nielsen, orkesterchef Sjællands Symfoniorkester

Det interessante ved cirkel-figuren er de flydende overgange mellem oplevelse, læring og udøvelse. Det er vigtigt at der ikke er skarpe opdelinger, men helhed.

Eva Fock, musiketnolog

Der er lavet en handlingsplan i 2009, der åbner for forskellige forsøg. Henviste til hjemmesiden uvm.dk

Beata Engels Andersson, Undervisningsministeriet

Politikerne har en klar vindingsag på dette område: Der er enighed og mulighed for at handle med det samme.

Tom Henriques, DMKL



Har børn og unge ret til kunst og kultur?

Høring mandag 22.februar 2010 kl. 13-15

Dansescenen. Pasteursvej 14. 1778 København V.

Deltagerliste

Anamet Magven	Ung-Dansescene
Anders Bøgelund	Musiker/komponist
Ane Öhrström	Kulturhuset Islands Brygge
Anette Møller Hansen	University College Sjælland
Anette Villadsen Duedal	Kolding Kommune
Anja Jørgensen	Børnehaven Nyrup
Ann Berit Sourial	Kunststyrelsens Scenekunstcenter
Anna Katrine Korning	Dansens Hus
Anne Gudrun Sejersen	KØS-museet m.m.
Anne-Kristine Mortensen	Børnekulturens Netværk
Anne Line Svelle	Børnekulturhuset Århus
Astrid Guldhammer	Børnekulturhuset Århus
Beata Engels Andersson	Undervisningsministeriet
Benedicte Christiansen	Journalist
Benedicte Helvad	Børnekulturens Netværk
Benedikte Paaske	Dansens Hus
Bente Dahl	MF, R
Birgitte Boelt	UC Syd
Børge Blume-Jensen	Ringsted Musik- og Kulturskole
Charlotte Halberg	Musiker
Christine Møgelvang Pedersen	Roskilde Universitet
Dorte Grannov Balslev	Musik og Dansevidenskab
Dorte Villadsen	Rudersdal Kommune
Dorthe Vincentzen	Dansk Artist Forbund
Ebbe Høyrup	Levende Musik i Skolen
Elisabeth Momme	Børnekulturcentret
Ellen Kilsgaard	Danser, underviser og koreograf
Erik Moseholm	
Eva Fock	Musiketnolog, forfatter
Eva Meyer	Børnehaven Nyrup
Frants Mathiesen	Professionshøjskolen UCC
Frida Marie Jensen	Roskilde Kommune
Gitte Abildtrup Møller	Levende Musik i Skolen
Hannah Kvetny	Musikavisen Optakt
Heidi Torp	Børnehaven Nyrup
Helle Kolind Mikkelsen	KLs Børne- og Kulturkontor
Helle Normand	Rudersdal Kommune
Helle Trolle-Christensen	DR Oplysning, webcenter
Helle Wind Poulsen	
Henrik Ipsen	ASSITEJ Denmark



Henrik Køhler	Teatercentrum
Henrik Nedergaard	Helsingør Musikskole og MGK
Henrik Rasmussen	Det Konservative Folkeparti
Iben Ravn	Valby Kulturhus
Inge Merete Sørensen	Aalborg Kommune
Ingrid Trandum	Dansehallerne, Corona La Balance m.fl.
Jacob S. Breuning	Det Danske Filminstitut Børn & Unge
Jan Helmer-Petersen	Konsulent
Jan Tøth	Dansk IBBY
Jeannett Tankred	Egedal Musikskole
Jeanette Arp	Musiker, rytmiklærer
Karen Fischer	Christiansborg
Karen Lund	Levende Musik i Skolen
Karen Marie Demuth	Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder
Karen Vedel	Projektforsker
Karl Erik Olesen	Haderslev Kommune
Katia Knipschildt Østergaard	Dansk Ehverv
Kathrine Andersen	Suzukiklaverpædagog
Katrine Gregersen Dal	Nordiske Musikdage 2010
Katrine Suwalski	Musiker
Kirsten Fugl	UCSJ, Sorø
Kristine Petersen	Børnehaven Nyrup
Lasse Hal	Østhuset
Lene Bornemann	Copenhagen Kids
Lene Holstein	Herlev Kommune
Lene Juul Langballe	Den Jyske Opera
Line Esbjørn	Thorvaldsens Museum
Lise Lunderskov	Copenhagen Kids
Loa Kristiansen	Balletdanser
Lone Hauge	Børnehaven Nyrup
Louise Ellehammer	Holbæk Kommune
Louise Kringelbach	SFO - Åby skole
Lykke Uhlman	Børnehaven Nyrup
Mads Blomsterberg Elling	Kultur- og Fritidsforvaltningen København
Malene Bichel	Sanger, underviser og proceskonsulent
Malene Thastum	Sorø Musiske Skole
Maria Westh	UCSJ, Sorø
Marianne Worm	Terpsichore
Marie Wärme	Svendborg Musikskole
Merete Dael	Børnekulturens Netværk
Mette Hedegaard	TeaterCentrum
Mia Rosenkilde	Ørkenfortet AFUK
Mogens Jensen	Nordisk Råds Kultur- og Uddannelsesudvalg
Niels Græsholm	Musikcentret Kunstsirelsen
Per Clausen	MF, Enh.
Per Wium	Ordstyrer
Pernille Flensted Kallmayer	Levende Musik i Skolen
Pernille Frahm	MF, SF
Pernille Geiker	Børnehaven Nyrup
Pernille Grønbech	Danish Designers
Pernille Møller Taasinge	Åben Dans
Pernille Wehlent	Teatercentrum



Peter Bastian
Pia Parby
Poul Thunbo
Rasmus Møller
Ruth Lerche
Ruth Lerche 2
Sanne Nottelmann
Sarah Michaelsen
Sheila de Val
Sine Hannibal
Steen Chr. Steensen
Stine Tange
Susanne Christensen
Susanne Frederiksen
Sussanne Pedersen
Søren Bojer Nielsen
Søren Vind
Tine Damborg
Thomas Bøgh
Tom Henriques
Torben Stig Hansen
Torben Wamberg
Trille Meyer
Trine Louise Dunvad
Ulla Gad

Musiker m.m.
Zahle UUC
Damusa
Kultur- og Fritidsforvaltningen København
Børnekulturpilot
Børnekulturpilot
Archauz
Ballet-Teatret's Elevskole, Kgl. Teaters balletskole
Skolen for Moderne Dans
Nordiske Musikdage 2010
Museumsundervisning MidtNord
Kulturhuset Islands Brygge
Helsingør Kommunes Biblioteker
Ung Dansescene
Børnehaven Nyrup
Sjællands Symfoniorkester
Kalundborg kommune

Folketingskandidat
DMKL
Teatercentrum
Nordlekrådet
Danmarks Billedkunstlærere
DMKL
Dansens Hus